

КОРЕНСЬКОЇ С. А.,
orcid.org/0009-0003-5381-8316
аспірант кафедри кримінального
процесу та криміналістики
(Донецький державний університет
внутрішніх справ)

УДК 343.1

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.6.58>

ПОНЯТТЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД

Стаття присвячена визначенню поняття ефективності досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод як самостійної кримінальної процесуальної категорії. Обґрунтовано, що специфіка розслідування дорожньо-транспортних пригод зумовлена особливостями організаційних і техніко-криміналістичних основ. Вказано, що відсутність у науці дефініції ефективності досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод призводить до її формального розуміння крізь призму загальних уявлень про результативність кримінального провадження. Звернуто увагу, що для вироблення науково обґрунтованого поняття необхідним є виділення системи критеріїв, які відображають істотні ознаки досліджуваного поняття. Доведено, що ключовими критеріями ефективності є законність, правомірність, швидкість, пізнавальна спрямованість та досягнення мети щодо викриття винної особи або встановлення її невинуватості. Констатовано, що досудове розслідування дорожньо-транспортних пригод спирається на загальні засади пізнавальної діяльності, однак здійснюється в чітко визначених кримінальним процесуальним законом межах та із застосуванням процесуальних засобів пізнання. Проаналізовано судову практику щодо впливу порушення принципів законності, правомірності та розумності строків на результативність досудового слідства. Звернуто увагу, що ЄСПЛ послідовно наголошує на необхідності дотримання засад законності та верховенства права, достатньої швидкості та здатності розслідування досягати своєї мети щодо притягнення винуватої особи до кримінальної відповідальності. Вказано, що запропоновані критерії до оцінки ефективності досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод узгоджується із завданнями кримінального провадження. Підсумовано, що під ефективністю досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод варто розуміти здатність досудового розслідування у законний та правомірний спосіб, шляхом проведення доказової (пізнавальної) діяльності, за мінімальний проміжок часу досягнути мети щодо викриття винної особи у вчиненні кримінального правопорушення внаслідок дорожньо-транспортної пригоди.

Ключові слова: ефективність досудового розслідування, дорожньо-транспортна пригода, кримінальне провадження, критерії ефективності, законність.

Korensky S. A. The concept of effectiveness of pre-trial investigation of road traffic accidents

The article is devoted to defining the concept of the effectiveness of pre-trial investigation of road traffic accidents as an independent criminal procedural category. It is argued that the specificity of traffic accident investigations is determined by

the peculiarities of organizational and technical-criminalistic foundations. It is noted that the absence of a definition of the effectiveness of pre-trial investigations of traffic accidents in science leads to its formal understanding through the prism of general ideas about the effectiveness of criminal proceedings. Attention is drawn to the fact that in order to develop a scientifically sound concept, it is necessary to identify a system of criteria that reflect the essential features of the concept under study. It is proven that the key criteria for effectiveness are legality, legitimacy, speed, cognitive orientation, and the achievement of the goal of exposing the guilty person or establishing their innocence. It is stated that the pre-trial investigation of traffic accidents is based on the general principles of cognitive activity, but is carried out within the limits clearly defined by criminal procedural law and with the use of procedural means of cognition. The court practice regarding the impact of violations of the principles of legality, legitimacy, and reasonable time limits on the effectiveness of pre-trial investigations has been analyzed. It is noted that the ECHR consistently emphasizes the need to comply with the principles of legality and the rule of law, sufficient speed, and the ability of the investigation to achieve its goal of bringing the guilty person to criminal responsibility. It is stated that the proposed criteria for assessing the effectiveness of pre-trial investigations of road traffic accidents are consistent with the objectives of criminal proceedings. It is concluded that the effectiveness of pre-trial investigations of road traffic accidents should be understood as the ability of pre-trial investigations to lawfully and legitimately, through evidence-gathering (investigative) activities, to achieve the goal of exposing the person guilty of committing a criminal offense as a result of a traffic accident in the minimum amount of time.

Key words: *effectiveness of pre-trial investigation, traffic accident, criminal proceedings, effectiveness criteria, legality.*

Вступ. Незважаючи на наявність значної кількості наукових досліджень, присвячених окремим проблемам тлумачення ефективності досудового розслідування, у вітчизняній кримінальній процесуальній доктрині питання визначення поняття ефективності досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод залишається малодослідженим. Зокрема у роботах таких вчених як О. В. Калінніков, Т. В. Корчева, Т. О. Лоскутов, Ю. В. Стеценко, О. О. Торбас, О. М. Федорів та інших, головним чином увага зосереджена на виокремленні загальних ознак ефективності досудового розслідування у кримінальному провадженні. Натомість, особливості кримінальних правопорушень, вчинених у сфері безпеки дорожнього руху, наділяють досудове розслідування дорожньо-транспортних пригод низкою специфічних рис, необхідних для здійснення оцінки його ефективності, що зумовлює нагальну потребу проведення окремого наукового аналізу й обґрунтування зазначеного питання.

Постановка завдання. Метою статті є вирішення комплексного наукового завдання, пов'язаного з визначенням поняття ефективності досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод. Досягнення цієї мети передбачає здійснення глибинного аналізу доктринальних положень щодо ефективності досудового розслідування загалом, з'ясування особливостей досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод, виокремлення критеріїв його ефективності, та на цій основі формулювання цілісної дефініції досліджуваного поняття, що відображатиме його сутність, зміст і призначення в системі кримінального провадження.

Результати дослідження. Досудовому розслідуванню дорожньо-транспортних пригод (далі – ДТП) притаманна низка специфічних рис, які впливають зі особливостей вчинення відповідних кримінальних правопорушень, зокрема динамічності елементів дорожньої обстановки, зміни сигналів регулювання руху, інтенсивності руху автомобілів, умов формування слідової картини, швидкості отримання первинних відомостей тощо [1, с. 37].

Разом з тим, ДТП є складною і динамічною системою, що розвивається через взаємодію різних об'єктів між собою (транспортних засобів, предметів дорожньої обстановки, водіїв, пішоходів та ін.), внаслідок чого виникають нетипові для інших кримінальних правопорушень сліди [2, с. 381]. Тому для досягнення ефективності цього виду проваджень вирішального значення набувають як організаційні, так і правові засади техніко-криміналістичного забезпечення досудового розслідування [3, с. 101; 4, с. 3; 5, с. 365]. Саме вони визначають виняткову спрямованість пізнавальної діяльності в процесі досудового слідства ДТП.

Власне специфіка досудового розслідування ДТП постає вже на початковому етапі, а його ефективність значною мірою зумовлюється своєчасністю реагування та оперативністю проведення першочергових слідчих (розшукових) дій [6, с. 39]. Водночас, як слушно зауважує В. Ю. Крупей, характерним для досудового розслідування ДТП є надзвичайна залежність від дій патрульних поліцейських, які першими прибувають на місце події та вживають заходів щодо здійснення дослідчої перевірки, результати якої формують підґрунтя для подальшого проведення процесуальних дій. Патрульні поліцейські фіксують розташування транспортних засобів, надають допомогу потерпілим, організовують охорону місця події, з'ясовують обставини та відомості про учасників ДТП, визначають обсяг первинних слідів і формують перше розуміння про механізм вчинення ДТП [7, с. 248].

Загалом, особливості досудового розслідування ДТП у своїй сукупності формують стратегічний напрям для забезпечення його ефективності. Але доволі проблематичним залишається змістовне наповнення цього поняття, оскільки дефініція ефективності досудового розслідування ДТП не є предметом широкого наукового осмислення. Внаслідок цього може виникати різнобаччє тлумачення досліджуваного поняття, тому що ефективність кримінального провадження здебільшого розглядається у формально-узагальненому вимірі, без урахування істотних ознак, притаманних конкретному виду кримінального правопорушення. Відтак відсутність наукового обґрунтування дефініції створює прогалину між загальними уявленнями про ефективність кримінального провадження та реальними потребами практики розслідування ДТП. Подібні обставини актуалізують необхідність формування цілісного підходу до визначення поняття ефективності досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод, яке б відображало його спрямованість і практичне значення.

Власне ефективність традиційно тлумачиться як відповідність між поставленими цілями та фактично отриманими результатами, а також як досягнення потрібних наслідків. Ефективність виступає в ролі якісної категорії, що пов'язана з відношенням отриманого результату до затрат [8, с. 219; 9, с. 19]. Разом з тим деякі дослідження констатують наявність обов'язкових критеріїв, що забезпечують оцінку досягнення ефективності будь-якого виду діяльності, зокрема дієвість, оперативність (швидкість), економність, оптимальність використання ресурсів тощо. В загальному вигляді ефективність оцінюється крізь призму результативності діяльності та системи її показників, що дозволяють порівняти очікуваний результат із досягнутим [10, с. 61–64; 11, с. 474–475]. Подібні уявлення про ефективність певною мірою стали основою й для визначення поняття ефективності кримінального провадження у вітчизняній науці кримінального процесу. Проте суто загальнотеоретичні погляди не здатні відобразити низку істотних ознак, характерних виключно для розслідування ДТП, таких як раптовість, висока динамічність, різноманіття механізмів утворення слідів та інших. Ця сукупність відмінних рис формує зміст пізнавальної діяльності слідчого та визначає її обсяг і спрямування. Тому для наукового формулювання поняття ефективності досудового розслідування ДТП недостатньо апелювати лише до загальнофілософських уявлень, оскільки необхідним є диференційований аналіз природи кримінального провадження у справах про вчинення ДТП.

Таким чином, в межах сучасних наукових напрацювань, основна увага зосереджена на організаційній структурі, техніко-криміналістичному забезпеченні та тактичних прийомах початкового етапу досудового розслідування ДТП. Проте критерії ефективності такого розслідування залишаються осторонь наукової дискусії, адже у більшості випадків дослідники керуються загальним розумінням ефективності досудового розслідування як універсальної

категорії, без її адаптації до умов вчинення кримінальних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху, що унеможливорює формування цілісного розуміння досліджуваного поняття. Водночас для формулювання наукової дефініції ключовим є не лише описовий підхід, а насамперед чітке виокремлення критеріїв, без яких поняття втрачає свій внутрішній зміст, структуру та логічну завершеність. Дефініція, яка не ґрунтується на встановлених наукою ознаках, є поверховою, оскільки не дозволяє відмежувати його від суміжних понять. Саме тому у процесі побудови визначення потрібно керуватись усталеними науковими рекомендаціями щодо структури та логічної коректності термінів.

Загальновизнаним є підхід, відповідно до якого визначення повинно охоплювати сукупність ознак, необхідних і водночас достатніх для вказівки на певне явище [12, с. 296]. Йдеться про те, що дефініція має не лише називати явище, але й відображати ті істотні особливості, що є притаманними саме цьому предмету. Відтак до визначення повинні бути включені видові відмінності, які відрізняють досліджуване явище від інших, близьких за змістом [13, с. 160]. Інакше кажучи, визначення повинно розкривати зміст поняття через його сутнісні, об'єктивно притаманні характеристики, а не загальні риси. Вимоги такого формально-логічного порядку узгоджуються із положеннями ДСТУ 3966:2009 щодо термінологічної роботи, відповідно до якого формулювання термінів має передавати їх сутність через вираження істотних ознак. В стандарті наголошено, що визначення не повинно бути надмірно широким або надто вузьким, а має відображати об'єктивний зміст в тій повноті, яка дозволяє віднести його до відповідної наукової системи понять [14, с. 18]. Це означає, що при формулюванні дефініції «ефективність досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод» неприпустимо обмежуватись універсальними підходами до розуміння результативності діяльності.

Враховуючи зазначене та з огляду на специфіку кримінальних правопорушень, пов'язаних з ДТП, потрібно перейти до виокремлення істотних критеріїв, покладених в основу визначення досліджуваного поняття. Зокрема доцільно виокремити такі критерії ефективності досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод, як:

1. Законність.

Першим критерієм ефективності досудового розслідування ДТП є законність, що відповідає однойменній zasadі кримінального провадження (ст. 9 КПК України). У контексті розслідування ДТП законність набуває особливого значення, оскільки допущені процесуальні порушення вже на початковому етапі майже завжди призводять до втрати доказів та унеможливлюють досягнення мети досудового слідства. Разом з тим, законність, за розумінням В. С. Зеленецького та Л. М. Лобойко, означає відповідність усіх процесуальних дій передбаченій законом формі, тобто послідовному дотриманню встановленого кримінальним процесуальним законом порядку. Ступінь відповідності діяльності органів досудового розслідування цій процесуальній формі є тим об'єктивним критерієм, що дозволяє робити висновок про ефективність або, навпаки, неефективність кримінального провадження. Ефективність кримінальної процесуальної діяльності безпосередньо залежить від того, наскільки правильно й у повній відповідності до закону застосовуються наявні процесуальні засоби. В такому випадку, чим досконаліший обраний засіб досягнення мети та чим правильніше він застосований, тим більш ефективною є кримінальна процесуальна діяльність [15, с. 194].

Вказівки на критерій законності при визначенні ефективності досудового розслідування не є поодинокими й у межах судової практики. Наприклад, у Постанові Верховного Суду від 24 травня 2021 року (справа № 640/5023/19) наголошено, що здійснення досудового розслідування має відповідати принципу законності, а, отже, забезпечувати неухильне виконання положень кримінального процесуального законодавства. Будь-які процесуальні дії, проведені з порушенням визначених законом процедур, не можуть сприяти досягненню ефективності кримінального провадження внаслідок подальшого визнання доказів недопустимими. Тому розслідування повинно бути не лише фактично результативним, але й проводитись у спосіб, цілком сумісним із вимогами чинного законодавства [16]. Як справедливо зауважує О. В. Калінніков, ЄСПЛ при оцінці ефективності досудового розслідування

також звертає увагу саме на критерій законності. Як правило, ЄСПЛ констатує, що досудове розслідування має відбуватись у повній відповідності до засади законності, забезпечуючи ефективне виконання органами досудового розслідування положень національного законодавства [17, с. 89].

2. Правомірність.

Наступним критерієм ефективності досудового розслідування ДТП варто визнати його правомірність. Цей критерій тісно пов'язаний з принципом верховенства права та спрямований на забезпечення реального захисту прав і свобод людини у кримінальному провадженні. На відміну від законності, що полягає у формальній відповідності дій вимогам кримінального процесуального закону, правомірність охоплює більш змістовний аспект, вбачаючи відповідність застосованих процесуальних засобів стандартам верховенства права, у тому числі принципу заборони свавільного втручання у права людини. Безумовним є той факт, що під час досудового розслідування ДТП можуть порушуватися права і свободи особи, але лише відповідність кримінальної процесуальної діяльності сторони обвинувачення принципу верховенства права визначатиме, чи будуть отримані докази допустимими, а прийняті рішення – правомірними. Зокрема ЄСПЛ послідовно підкреслює, що застосовуваний закон має бути «якісним», тобто максимально сприятливим для обмеження необґрунтованого і непропорційного втручання держави в охоронювані права та свободи людини. ЄСПЛ наголошує, що закон, який дозволяє втручання у права людини, має бути доступним, передбачуваним і достатньо чітким, щоб визначати межі дискреції органів влади та порядок її реалізації. Тому правомірними можуть вважатися лише ті дії, які не тільки формально відповідають законодавству, а й передбачені ясно й недвозначно, забезпечуючи особі належний захист від свавілля [18; 19].

У контексті розслідування ДТП проблема правомірності може проявлятися у випадках необґрунтованого, незаконного та свавільного обмеження свободи особи. Яскравим прикладом є ситуації, коли слідчий затримує особу за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 286 КК України, санкція якого не передбачає покарання у вигляді позбавлення волі. В такому разі застосування затримання відбувається неправомірно, оскільки згідно з ч. 1 ст. 208 КПК України затримання можливе лише у випадку вчинення злочину, за який передбачено покарання у вигляді позбавлення волі. Крім того, навіть у разі доведення вини особи, суд в межах санкції статті не зміг би призначити покарання у вигляді позбавлення волі, тоді як слідчий позбавив людину свободи шляхом процесуального затримання [20, с. 181]. Фактично у зазначеній ситуації слідчий у досудовому кримінальному провадженні обмежив право людини на свободу і особисту недоторканність, порушивши засаду верховенства права. Така ситуація свідчить про невідповідність між цілями досудового слідства та застосованим процесуальним засобом, що є прямим проявом неправомірності. Таким чином, правомірність виступає тим критерієм ефективності досудового розслідування ДТП, який забезпечує необхідну рівновагу між потребами досудового слідства та захистом основоположних прав і свобод людини й унеможливорює свавільні дії з боку сторони обвинувачення.

3. Пізнавальна спрямованість.

Іншим важливим критерієм ефективності досудового розслідування ДТП є пізнавальна спрямованість кримінальної процесуальної діяльності. Цей критерій відображає зміст кримінального провадження, оскільки дії слідчого у досудовому кримінальному провадженні передбачають всебічне пізнання обставин вчиненого кримінального правопорушення [21, с. 129]. Під час реалізації пізнавальної функції слідчий повинен встановити подію кримінального правопорушення, а потім ідентифікувати особу, причетну до його вчинення [22, с. 29]. Крім того, для встановлення обставин, що мають значення для кримінального провадження, необхідно використовувати передбачені кримінальним процесуальним законом процесуальні засоби пізнавальної діяльності, серед яких першість відведено слідчим (розшуковим) діям [23, с. 562]. Проте важливо наголосити, що досудове розслідування ДТП, хоча і спирається на загальні засади ґносеології та має виражену пізнавальну спрямованість,

водночас залишається діяльністю унормованою положеннями чинного кримінального процесуального законодавства. Спрямованість процесуальних засобів пізнання на реконструкцію події кримінального правопорушення або його окремих обставин фактично становить сутність пізнавальної діяльності органів досудового розслідування та визначає його спрямованість [24, с. 208]. Зокрема у справах про ДТП пізнавальна спрямованість відображено у встановленні механізму зіткнення, швидкості руху транспортних засобів, траєкторії переміщення, технічного стану автомобілів, поведінки учасників дорожнього руху, причин та наслідків події тощо. Тому пізнавальна спрямованість має фундаментальне значення для оцінки ефективності досудового розслідування ДТП, оскільки без встановлення обставин події кримінального правопорушення та особи винного неможливо реалізувати жодну іншу функцію кримінального провадження.

4. Швидкість.

Враховуючи значення початкового етапу для розслідування ДТП, провідного значення серед критеріїв ефективності набуває його швидкість. На думку О. А. Сопронюка, під час проведення процесуальних дій і прийняття процесуальних рішень завжди необхідно зважати на оптимальні витрати часу та зусиль, спрямованих на це. В протилежному випадку, говорити про ефективність досудового розслідування неможливо, оскільки надмірна тривалість слідства ускладнює весь процес доказування [25, с. 128–129]. З урахуванням специфіки розслідування ДТП особливо актуальним вбачається зауваження Т. О. Лоскутова, що починаючи зі зволікань ще при внесенні відомостей до ЄРДР, виникають серйозні перешкоди у застосуванні всіх необхідних процесуальних засобів доказування на початковому етапі слідства [26, с. 84]. Подібна затримка в процесі розслідування ДТП може виявитись критичною, адже сліди швидко знищуються, а обстановка місця події змінюється, призводячи до втрати слідів. Тому допущення затримок не сприяє швидкості розслідування, а інколи, унеможлиблюють ретельність та повноту проведення досудового слідства, що є прямою протилежністю його ефективності.

Проблемі забезпечення швидкого розслідування присвячено чималу увагу в судовій практиці, як вітчизняній, так і в межах рішень ЄСПЛ. Зокрема, в Окремій постанові Сосницького районного суду Чернігівської області від 16.07.2012 року (справа № 2520/664/2012) судом вказано на існування фактів про неефективність та надмірну тривалість досудового слідства. Під час розгляду кримінального провадження за обвинуваченням особи у вчиненні кримінального правопорушення, кваліфікованого за ч. 1 ст. 286 КК України, встановлено, що органом досудового розслідування допущена нічим не обґрунтована тяганина, яка не може бути узгоджена із завданнями кримінального провадження в частині забезпечення швидкого та повного розслідування (ст. 2 КПК України), що, зрештою, свідчить про порушення вимог дотримання засади розумності строків [27].

Подібні висновки містяться й у рішеннях ЄСПЛ [28, с. 49]. Наприклад, в межах рішень «Šilih v. Slovenia» та «Padura v. Ukraine» Суд підкреслює, що ефективність розслідування передбачає обов'язкову вимогу щодо оперативності та розумної швидкості. Навіть за наявності об'єктивних труднощів органи влади зобов'язані демонструвати своєчасну та реактивну позицію, оскільки зволікання ставить під сумнів здатність держави виконувати завдання кримінального провадження. Разом з тим, зволікання або бездіяльність органів досудового розслідування, незалежно від причин, істотно зменшують перспективи подальшого забезпечення ефективності розслідування [29; 30].

Варто відзначити, що критерій швидкості у розслідуванні ДТП є не просто формальним показником дотримання процесуальних строків, а стратегічною умовою збереження доказової бази, забезпечення об'єктивності та неперервності процесуальної діяльності. Невиправдані затримки, несвоєчасне реагування та бездіяльність органів досудового розслідування знижують якість доказування та не призводять до досягнення мети кримінального провадження, роблячи його неефективним.

5. Досягнення мети.

Останнім, проте не менш важливим критерієм ефективності досудового розслідування ДТП, потрібно виокремити досягнення його мети, що полягає у викритті винної особи у вчиненні кримінального правопорушення або встановленні її невинуватості. Хоча, як зауважують деякі науковці, за відсутності сталих критеріїв ефективності досудового розслідування, необхідно також зважати й на відсутність критеріїв його неефективності, однак не можна не погодитись з тезою, що в будь-якому випадку без досягнення передбачуваної мети неможливо говорити про результативність досудового слідства [31, с. 128]. Це пов'язано з тим, що досягнення мети досудового розслідування відображає кінцевий результат пізнавальної діяльності й узагальнює спрямованість попередніх критеріїв. Але якщо під час здійснення пізнання не вдається встановити особу, що вчинила кримінальне правопорушення, тоді слідчий повинен повернутися до виконання кримінально-процесуальної функції, продовжуючи використання процесуальних засобів пізнання.

Крім того, при оцінці ефективності розслідування ДТП важливо зважати на загальні завдання кримінального провадження. Зокрема відповідно до ст. 2 КПК України серед іншого передбачено вимоги щодо захисту особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, а також притягнення винного до відповідальності та недопущення обвинувачення чи засудження невинуватих осіб [32]. Про потребу у досягненні зазначених цілей свідчить й практика ЄСПЛ. Наприклад, у рішенні ЄСПЛ «Nachova and Others v. Bulgaria» підкреслено, що ефективне розслідування має прагнути до встановлення і покарання винних осіб. Крім того Судом вказано, що метою розслідування не може бути формальна діяльність або створення видимості слідства. Воно повинно реально прагнути до встановлення всіх обставин кримінального правопорушення та особи, яка його вчинила [33]. Іншим прикладом може слугувати рішення «Oğur v. Turkey», в якому ЄСПЛ дійшов висновку, що розслідування має призводити до встановлення та покарання винних, інакше розслідування у справі не можна вважати здійсненим ефективно [34].

Підсумовуючи викладене, доречно наголосити, що формування науково обґрунтованого розуміння поняття ефективності досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод можливе лише за умов охоплення всіх розглянутих критеріїв. Законність, правомірність, швидкість, пізнавальна спрямованість та досягнення мети є взаємопов'язаними елементами, які у своїй сукупності визначають якість і результативність діяльності органів досудового розслідування. Інтеграція цих критеріїв дозволяє оптимізувати пізнавальний процес, забезпечити повноту та достовірність встановлення фактичних обставин ДТП, забезпечивши належне виконання завдань кримінального провадження.

Висновки. Ефективність досудового розслідування дорожньо-транспортної пригоди – це здатність досудового розслідування у законний та правомірний спосіб, шляхом проведення доказової (пізнавальної) діяльності, за мінімальний проміжок часу досягнути мети щодо викриття винної особи у вчиненні кримінального правопорушення внаслідок дорожньо-транспортної пригоди.

Список використаних джерел:

1. Коломієць В. В. Методика розслідування порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами: дис. ... д-ра філософії. Кропивницький. 2024. 218 с.
2. Шепітько В. Ю., Коновалова В. О., Журавель В. А. та ін. Криміналістика: підручник / за ред. В. Ю. Шепітька. 4-е вид., перероб. і доп. Харків: Право, 2008. 464 с.
3. Карпенко Д. О. Організаційні та правові основи техніко-криміналістичного забезпечення досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2015. № 3(9). Т. 3. С. 98–101.
4. Карпенко Д. О. Техніко-криміналістичне забезпечення розслідування злочинів, пов'язаних з порушенням правил безпеки руху або експлуатації транспорту: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків. 2017. 23 с.

5. Бондарчук А. С. Криміналістичне забезпечення доказування у кримінальному провадженні: поняття та ознаки. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. № 2. С. 364–368. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.02.63>
6. Дячук В. І. Особливості розслідування дорожньо-транспортних пригод. *Сучасна юридична наука в євроінтеграційному процесі: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (19 лютого 2014 р.)*. Тернопіль. 2014. С. 37–41.
7. Крупей В. Ю. Особливості початку досудового розслідування порушень правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. Вип. 2(23). Т. 4. С. 247–252.
8. Nábrádi, András, Károly Pető, Ildikó Dékán Tamásné Orbán. Analysis of efficiency indicators. 2009. P. 218–222.
9. Опейда Л. М. Від праксеології до технологій ефективної діяльності. *Соціологічні студії*. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. 2014. № 2 (5). С. 18–23.
10. Gasparski W. Comments on the concept of efficiency. In: *Praxiological Studies: Polish Contributions to the Science of Efficient Action*. Dordrecht: Springer Netherlands, 1983. P. 61–83.
11. Margolis, S. E. Two definitions of efficiency in law and economics. *The Journal of Legal Studies*. 1987. № 16(2). P. 471–482.
12. Грегуль Г. Вимоги до юридичних термінів. *Видавництво Львівської політехніки*. 2008. № 620. С. 294–297.
13. Podsakoff, P. M., MacKenzie, S. B., & Podsakoff, N. P. Recommendations for Creating Better Concept Definitions in the Organizational, Behavioral, and Social Sciences. *Organizational Research Methods*. 2016. № 19(2). P. 159–203. DOI: <https://doi.org/10.1177/1094428115624965>
14. ДСТУ 3966:2009. Термінологічна робота. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять. [На заміну ДСТУ 3966-2000]. Вид. офіц. Київ, 2010. 34 с.
15. Зеленецький В. С., Лобойко Л. М. Критерії оцінки ефективності діяльності органів кримінального переслідування. *Вісник Академії правових наук України*. 2009. № 2. С. 185–196.
16. Постанова Верховного Суду від 24.05.2021 р. Справа № 640/5023/19. Провадження № 51-2917кмо20. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97286253> (дата звернення: 27.11.2025).
17. Калінніков О. В. Ефективність досудового розслідування. *Universities and schools: methods of distance learning Proceedings of the XXV International Scientific and Practical Conference (Boston, USA June 25–28, 2024)*. США. 2024. С. 87–92.
18. Case of Shchokin v. Ukraine. № 23759/03 and 37943/06. 14.10.2010. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/ukr#%7B%22itemid%22%3A%22001-100944%22%7D> (дата звернення: 27.11.2025).
19. Case of Malone v. The United Kingdom. № 8691/79. 02.08.1984. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/rus#%7B%22itemid%22%3A%22001-57533%22%7D> (дата звернення: 27.11.2025).
20. Лоскутов Т. О. Предмет правового регулювання у кримінальному процесі: дис. ... д-ра юрид. наук. Київ. 2016. 445 с.
21. Барган С. С. Пізнавальна діяльність слідчого: криміналістичний та процесуальний аспекти: дис. ... докт. філософії: Кропивницький, 2024. 258 с.
22. Лоскутов Т. О. Кримінальне переслідування, здійснюване слідчим: монографія. Дніпропетровськ: Ліра ЛТД, 2011. 164 с.
23. Барган С. С. Проблеми нормативного регулювання процесуальних засобів пізнавальної діяльності слідчого. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 1. С. 560–565. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.01.98>
24. Барган С. С. Вимоги до реалізації окремих процесуальних засобів пізнавальної діяльності слідчого. *Право і суспільство*. 2024. № 1. Т. 1. С. 207–211. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.1.1.31>
25. Сопронюк О. А. Кримінальні процесуальні санкції: дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2020. 226 с.

26. Лоскутов Т. О. Предмет регулювання кримінального процесуального права: монографія. Київ: Юридичний світ, 2016. 416 с.

27. Окрема постанова Сосницького районного суду Чернігівської області від 16.07.2012 року. Справа № 2520/664/2012. Провадження № 1/2520/57/12. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/25289054> (дата звернення: 27.11.2025).

28. Бортун М. Забезпечення ефективності досудового розслідування в умовах сьогодення. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2018. № 2(54). С. 46–57.

29. Case of Šilih v. Slovenia. № 71463/01. 09.04.2009. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:\[%22001-92142%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22001-92142%22]}) (дата звернення: 27.11.2025).

30. Case of Padura v. Ukraine. № 48229/10. 11.12.2014. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-148631%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-148631%22]}) (дата звернення: 27.11.2025).

31. Стеценко Ю. В. Ефективне досудове розслідування: зміст поняття. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2018. Вип. 49. Т. 2. С. 126–129.

32. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. *Голос України*. 2012. № 90-91. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/print#n2001> (дата звернення: 27.11.2025).

33. Case of Nachova and Others v. Bulgaria. № 43577/98 and 43579/98. 06.07.2005. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-69630%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-69630%22]}) (дата звернення: 27.11.2025).

34. Case of Oğur v. Turkey. № 21594/93. 20.05.1999. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-58251%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-58251%22]}) (дата звернення: 27.11.2025).

Дата першого надходження рукопису до видання: 27.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 15.12.2025

Дата публікації: 31.12.2025

